

pital, og Resten er gjort frugtbringende gennem Banker. Dersom man altsaa vil tage heraf, maa Pengene tages ud af Bankerne for at anvendes paa anden Maade, og dette vil altsaa i det Bæstentlige sige, at, enten man tager dem fra det ene eller det andet Sted, kommer der til at hoile et Kryk paa noget Andet, idet man søger at lette Krykket paa det Sted, hvor man særlig ønsker det. Og saa af disse Grunde maa jeg slutte mig til den høitærede Finantsministers Opfordring til under ingen Omstændigheder at lade Beløbet overstige 5 Millioner Kr., og jeg gjør det saa meget mere, som jeg ikke kan anse det for særlig tilraadeligt netop under en Situation som den, vi i dette Dieblif staa lige over for i Europa, af en saa fuldstændig Usikkerhed, at binde vore mest disponible Midler i Laan, der først skulde komme ind igjen i Løbet af 2 à 3 Aar. — Naar jeg nu vender mig særlig til Lovforslaget, saaledes som det er blevet vedtaget ved første Behandling, kan jeg ikke se rettere, end at det i den Form, hvori det altsaa nu for Diebliffet foreligger, aldeles ikke vil være skikket til at opfylde Forslagsstillernes egne Niemed med samme. Jeg skal ikke opholde mig synderlig ved, at der staa „Sparekasser, der ikke yde deres Interessenter over 4½ pCt. aarlig Rente“; jeg tror rigtignok, at dette Udtryk er temmelig overflødig, og jeg antager ikke, at nogen eneste Sparekasse vil blive udelukket ved denne Bestemmelse. (Modsigelse.) Ja, jeg tør naturligvis ikke sige det med Bestemthed, men efter de sidste statistiske Oplysninger, der foreligger, vil ingen Sparekasse derved blive udelukket. Det forekommer mig desuden, at, naar man særlig vil virke til, at Renten af Sparekasselaaen i faste Eiendomme ikke bliver for høi, saa kan der være al Grund til at udelukke de Sparekasser, der give 4½ pCt. til deres Interessenter, da de saa nødvendigvis maa kræve en Rente af deres Laantagere, som snarest kommer op over den, som man maa anse for ønskelig for Renten af Laan i faste Eiendomme. Men dernæst forekommer det mig, at Loven særlig med en saadan Bestemmelse som den, at Renten skulde være 4 pCt. for Alle, jo sætter en Præmie for de Sparekasser, der kræve den højeste Rente af deres Laantagere; thi det er klart, at de Sparekasser, der give deres Interessenter 4½ pCt., ville staa sig overmaade godt ved at faae Laan af Statskassen til 4 pCt. Men jo mere Maadehold der er, jo ringere Rente de kræve af Laantagerne, desto ringere er jo ogsaa den Fordel, de ville faae af Statens Hjælp, saa at det i Virkeligheden bliver en Præmie for de Sparekasser, der tage den højeste Rente. Det forekommer mig, at, naar man overhovedet vil fastsætte en Rentefod her i Loven, hvilket jeg ikke vil anse for heldigt, maatte man snarest efter det Niemed, som ligger til Grund for Lovforslaget, foreslaa den sat i et vist bestemt Forhold til den Rente, som Sparekasserne yde deres Interessenter.

Det er ikke sandsynligt, at en Sparekasse, der yder sine Interessenter 4½ pCt., skulde være tilbøielig til at nedsætte sine Ublaas, fordi den kunde faae et større eller mindre Beløb af Statskassen til 4 pCt., og jeg ser derfor ikke, at der i og for sig er nogen Grund til, at en saadan Sparekasse skulde have Laan til billigere Rente end den, som den giver sine Interessenter. Dertil kommer, og det er overhovedet Jæven ved at forsøge paa ved kunstige Midler at skaffe Laan til en lavere Rente, at man jo saa ikke har nogen som helst Garanti for, at Laanene virkelig ville blive anvendte i det Niemed, der tilsigtes. Naar man sætter Renten lavere end den, der er den almindelige paa Pengemarkedet i det Hele, saa gjør man det til en indbringende Forretning for de paagjældende Sparekasser at søge disse Laan. Det er ikke alle Sparekasserne, der af humane Hensyn ville forskaane deres Debitorer for Opfigelse og som, og det maafte endog med Offre, ville henvende sig til Statskassen for at faae de fornødne Laan; men det vil jo være en god Forretning for de fleste Sparekasser at søge at faae et saadant Laan og saa anvende Pengene til Indkjøb af f. Ex. fremmede Papirer, som vi jo dog ere enige om, at man ikke ønsker, at Sparekasserne skulde anvende deres Midler til. Jeg tror, at man ikke ret vel kan faae nogen Garanti mod et saadant Misbrug undtagen ved netop at sætte Renten til den samme Størrelse som den, der er den almindelige paa Laanemarkedet. Der vil da ikke være nogen sær Opfordring for de paagjældende Instituter til at søge disse Laan undtagen for at hjælpe paa deres betrængte Debitorer. Hvad angaar de nu foreliggende Vændingsforslag, da maa jeg ganske vist betragte ethvert af dem i det Hele som en Forbedring af Loven, men tillige maa jeg udtale, at efter min Opfattelse er intet af dem tilfredsstillende, og da jo ogsaa den høitærede Finantsminister syntes at mene, at de i ethvert Tilfælde maatte undergaa yderligere Forandringer, for at han skulde kunne modtage Loven, bliver det jo for saa vidt en Skjønssag, hvilket af dem man vil foretrække, idet det jo maa forudsættes, at hvis Loven skal blive til Virkelighed, maa den yderligere omændres inden 3die Behandling. Jeg kan imidlertid ikke stemme for Forslaget under Nr. 1, fordi det sætter Beløbet til 10 Millioner Kr., og fordi det fastsætter Renten til 4 pCt. Jeg skal derfor stemme for Forslaget under Nr. 3, der fastsætter den samme Sum som den, der oprindeligt staa i Lovforslaget, og jeg skal tilraade de ærede Medlemmer, som maatte dele min Hovvedbetragtning, at gjøre det Samme, men jeg gjør det med det udtrykkelige Forbehold, at det er under Forventning af, at Lovforslaget, som det derefter kommer til at foreligge, søges yderligere omændret inden 3die Behandling. Jeg maa derfor gjøre min endelige Afstemning ved 3die Behandling over Lovforslaget afhængig af den